

Pol da Epesas Amín do Papia Mandagít

But piso gen

On papia dakon mibilisi uñun yan: Piñkop da yo morap kisi Kristo do pañmuwutdisak. Uñun Kwen Kokup ae miktim dakon yo morap kisi pañmuwuk iban Kristo da yo morap dakon busuñi yitdisak (1.10). Ae Piñkop da iyí dakon miñat amínyo pañtagap aban Kristokon gadañ kimagek but kalonji egipni do nandisak.

Pol da on papiakon mibiltok Piñkop dakon nandañ yawot da Kristo nandañ gadañ imañ miñat amínyo pañpulugañban miñat amin kabí kalonji awit do yosok. Yesu da pi agit uñun do anek Piñkop da miñat amínyo yokwikon baj timikgit. Ae Telagi Wup yomgut uñun da yo tagisi morap añ yom do yan teban tok agit uñun akdisak yañ nolisak (1.14). Ae gen uñun da buñon mandagít uñun Pol da Yesu yolyol amín Kristo gat gadawit, do but kalonji egek Piñkop dakon anjak ani do yosok.

On papiagwan miñat amínyo Kristokon gadawit anek kabí kalonj awit uñun do Pol da miñat amínyo da nandaba pisoni do tilak genon da yosok. Yañ yosok, Piñkop dakon miñat amínyo uñun giptim kalonji yombem anjakwa Kristo uñun giptim uñun dakon busuñi (4.1 16). Ae Piñkop dakon miñat amínyo uñun yut kinda yombem anjakwa Kristo uñun yut uñun dakon gwak teban akdak (2.19 22). Ae Piñkop dakon miñat amínyo uñun miñat kinda yombem anjakwa Kristo uñun miñat uñun dakon eni

yombem (5.22 32). On papia da Piñkop da miňat amin kabınikon yo tagisi aŋ yom do nandisak uňun do yosok.

*Kristo do aŋek Piñkop da nin paŋkaluk agit
(Kilapmi 1–3)*

¹ Nak Pol, Yesu Kristo dakon yabekbini. Iyı da galak togon Piñkop da yabekbi pi namgut. Papia on telagi paŋmuwukbi kokup pap Epesas egek Yesu Kristo yol kímokgoŋ amin ji do mandisat. ² Piñkop Datnin gat ae Amín Tagi Yesu Kristo gat uňun da nandan yawok damiňek butji paŋyawot aban yawori tosak.

Kristo do aŋek Piñkop da Kwen Kokup dakon yo tagisi nimisak

³ Amín Tagi Yesu Kristo dakon Piñkopni ae Datni ankiſineŋ. Nin Kristo dakon amin kabı agimanj uňun do aŋek nin gisamigek wupnин paŋpulugok do Kwen Kokup dakon yo tagisi morap nimgut. ⁴ Nin telagi egipneŋdo, kalipsigwan miktim Piñkop da dıma wasanban noman taŋakwan Yesu gat gadat gadat aneŋ do kılısi manjigit. Telagisi egek Piñkop da dabilon miňat aminyo gulusuňni mini da egipneŋ do agit. ⁵ Kalipsigwan nin do but dasi galak taŋ nimisak Yesu Kristo do aŋek iyı dakon monji egipneŋ do manjiŋ nipgut. Uňun iyı dakon galaktok yolek yan agit. ⁶ Monji uňun but dasi galak taŋ imisak uňun da manon, Piñkop da nin do nandan yawot madepsi yumsi agit. Do nandan

yawotni madepsi uñun do nandajek Piñkop dakon man aŋkisiñ k̄imotneñ.

⁷ Nandaj yawotni uñun wagil tugok tugogisi. Kristo nin ae yumanj nip do kili k̄imakgit, ae yawini banj Piñkop da yokwinin k̄isisi w̄iririk nimgut. ⁸ Piñkop da nandaj yawotni ninon madepsi tagalgit. Ae nandak nandak tagisi mibili mibili morapmi gat, ae nandaj kokwin kilegisi gat nimgut. ⁹ Kalip Piñkop da Kristo da pi asak uñun do aŋek yo uñun yan aben yan kili nandagit. Mani nandak nandakni uñun pasili tagit, abisok ninon kili pañalon agit. ¹⁰ Yo uñun akdisak uñun yan: iyí bisap yipguron yo morap Kwen Kokup ton ae miktimon ton uñun yo morap k̄isi Kristo do pañmuwutdísak. Aŋakwan Kristo da yo morap k̄isi dakon busuñi yitdísak.

¹¹ Piñkop da iyí dakon galaktok ae nandak nandak yolek yo morap aŋakwan noman ton. Ae iyí da galak togon kalipsigwan Juda amín nin Kristokon gadañek Piñkop dakon miñat amín kabisi aneñ do kili manjigit. ¹² Juda amín nin da mibiltok butnin Kristokon yipmanjek yolgimanj. Ae nin da bisapmi bisapmi Piñkop dakon tilim madepni do nandajek mani aŋkisineñ do nin manjigit.

¹³ Ae Amín Nwakñwari Kabí jiyo k̄isi gen bamí kili abidawit. Uñun Piñkop dakon Gen Bin Tagisi ji yokwikon banj timikgit uñun. Ji Kristo kili nandaj gadañ imgwit, aŋakwa Piñkop da yan teban tok kalip agit uñun yolek ji do Telagi Wup damgut. Uñun da iyí dakon miñat amín bamisi awit dakon

tilak asak. ¹⁴ Nin Telagi Wup kili abidagimanj, do nandamanj, Piñkop da miñat amin kabini do yo tagisi morap diwari yom do yañ teban tok agit uñun gat kisi yomdisak. Nin Piñkop da timikban iyí gat kisi egipnen bisapmon yo uñun timitdamanj. Añek nin Piñkop dakon tilim madepni do nandajek mani añkisikdamanj.

Pol da Epesas amín Piñkop da nandak nandak yomjak do bisit agit

¹⁵ Ji Amín Tagi Yesu nandaj gadañ iminjek Piñkop dakon miñat amínyo morap but dasi galak tanj yomanj dakon geni nandagim. ¹⁶ Do bisit asat bisapmon, yipmanj deri miní ji do nandajek Piñkop ya yañ iyisat. ¹⁷ Añek Amín Taginin Yesu Kristo dakon Piñkop da ji pañpulugosak do bisit asat. Uñun Datnin tilimni madepsi. Uñun da nandak nandak kilegi daminjek pañtagap aban pakyañsi nandaj imni. ¹⁸ Nak but dabiljikon tenjeñi yipjak do bisit asat. Aban yo uñun ji da abidoni do yañ damgut uñun tagisi nandaba pisosak. Yo uñun ji da jomjom añekwañ uñun. Yañ aban Piñkop da yo wagil tilimi toñsi uñun iyí dakon miñat amínyo nin do manjigit uñun nandano pisosak. ¹⁹ Ae yañ nandakdañ. Piñkop dakon tapmim uñun bisapmi bisapmi miñat amínyo nandaj gadañ imamañ uñun pañpulugosak dakon tapmim uñun wagil madepsi. Nin da tapmimni arípmi díma kok-winiñteñ. Piñkop dakon tapmim madepni ninon pi asak, ²⁰ uñun dagin kalip Kristokon pi agit. Kristo kimakban Piñkop dakon tapmim madepnikon da

Piñkop da aban pidanban awigi Kwen Kokup iyi da amin tet do yipban yikgit. ²¹ Yigeck yo morap kwen ton unjun dakon wukwisi egisak. Wup tapmimi ton mibili mibili, ae kila amin morap, ae yo morap tapmimi ton dakon wukwisi egisak. Kila amin morap abisok ekwanj ae don egipdañ kisi dakon wukwisi egisak. ²² Piñkop da yo morap Kristo da kandap mibilgwan yopmanek yipban yo morap dakon busunji yikgit. Yanj agit do pañmuwukbi dakon busunji yikdak. ²³ Pañmuwukbi unjun Kristo dakon giptimni. Kristo unjun yo morap kisikon egek tugañ yomisak. Ae pañmuwukbini kisikon wagilsa tugañ yomisak.

2

Kristo da pi agit do anek nin egip egip abidagiman

¹ Kalip ji gulusunji mibili mibili gat ae yokwi mibili mibili gat aba unjun da dikba wupji kimak mudawit. ² Unjun bisapmon ji on miktim dakon anpak yokwikon agipgwit. Ji kundukon wup yokwi ekwanj dakon kila amini dakon anpakni yolgwit. Unjun kila amin Piñkop dakon gen pabinj yopmangañ amin da but kagagwan egek pi asak. ³ Kalip nin morap kisi unjun amin kabii gat egipgumanj. Nin but kalipnin dakon galaktok yokwi ae nandak nandak yokwi yolgumañ. Yanji egipgumanj bisapmon Piñkop da tomni yokwisi miñat amin morap anpak unjuñdeñ an da abidoni do annoman agit unjun abidogi.

1:21: Kol 1.16; 2.10   **1:22:** Kap 8.6   **1:23:** Ro 12.5; Ep 4.10,15;
Kol 1.18   **2:1:** Kol 1.21; 2.13   **2:2:** Kol 3.7; Tit 3.3   **2:3:** Kol
3.6

4-5 Asi, yokwinin da nindapba kímak mudagimañ. Nin amín wagíl kímakbi da tilak egípgumanj, mani Piñkop dakon bupmíni uñun tugok tugogisi, ae nin do but dasi galak tañ nimgut. Aban Kristo gat kísi egíp egíp abidagimañ. Asi, Piñkop dakon nandañ yawotni do anek ji yokwikon bañ timíkgit. **6** Piñkop da nin Yesu Kristo gat kísi kímoron bañ paban piðagimañ. Yañ anek nin Kristo gat kísi Kwen Kokupmon kíla amín madep yítyít tamokon kíli nipban yíkgimañ. **7** Yesu Kristo da pi agít do anek ninon yo tagisi uñun agít. Nido, miñat amínyo don egi añañ kíkdan uñun da nandañ yawot madepni uñun yolik do nandañ agít. **8** Ji Yesu Kristo nandañ gadañ ímgwit, anakwa Piñkop dakon nandañ yawotni dogin anek Piñkop da ji yokwikon bañ timíkgit. Uñun ji da dísi díma awit. Piñkop isalsi but galak do ji do agít. **9** Uñun pi kinda awit dakon yumañ nogi díma. Do amín kinda da iyí dakon man arípmi díma awígisak. **10** Yesu Kristo do anek Piñkop da aban nin miñat amínyo kalugi agimañ. Nin da yo tagisi anen dakon kosit Piñkop da kíli añañoman agít uñun nañ agípneñ do yañ agít.

*Kristo da kabi bamori uwal uwalon egípgumanj
uñun pañmuwukban kabi kalonji agiman*

11 Ji dísi nandañ, Juda amín wíli dakon giptim mandanek ji do “Giptimni díma mandañ amín” yañ yon. Uñun amín dagin giptimnikon wasok an uñun do yosok. Pakyañsi nandani, kalip ji Amín Ñwakñwari Kabíkon da altawit. **12** Uñun bisapmon

2:4-5: Ro 6.11-13   **2:6:** Kol 2.12   **2:9:** 1Ko 1.29-31; 2Ti 1.9

2:10: Tit 2.14   **2:12:** Ro 9.4; Kol 1.21

ji Kristo gat dîma gadańbi. Ji Israel amin kabi da wańga egipgwit. Pińkop da yan teban tok ańek sańbek sańbek Israel amin gat ańakwan ji uńjun amin kabi da wańga egipgwit. On miktimon egek yo tagi kînda tosok do don noman tokdisak yan nandanej jomjom dîma awit. Ji Pińkop dîma nandan ińgwit. ¹³ Kalip ji dubagisikon egipgwit, mani abisok Kristo dakon yawi do ańek ji Yesu Kristo gat gadawit da Pińkop da kapmatsisok ekwań. ¹⁴ Kristo da iyî aban nin but yawot egek kalonjî ekwamań. Kalip Juda amin ae Amin N̄wakjwari Kabi uwal uwal ańek egipgwit. Uńjun uwal uwal ańpakni da Juda amin ae Amin N̄wakjwari Kabi da binapmon dam da yan tagit. Mani Kristo giptimni paregek dam uńjun wagil tuwilek uwal uwal ańpak uńjun ańmilip agit. ¹⁵ Uńjun da Juda amin dakon gen teban gat ae gen tebani moniń moniń diwari morap gat kisi wiririk mudagit. Uńjun da amin kabi bamori pańmuwukban amin kalonjî kînda kalugi asak uńjun do ańek yan agit. Yan aban but kalonjî agimań. ¹⁶ Kabi bamot uńjun giptim kalonjikon pańmuwugek Pińkopmon pańop do ańek tilak kindapmon kimakgit. Ae tilak kindapmon uwal uwal uńjun kalip tagit uńjun ańakban kimakgit. ¹⁷ Uńjun abińek but yawot dakon gen yan tențenagıt. Gen uńjun Amin N̄wakjwari Kabi ji Pińkop da dubagikon egipgwit gat ae Juda amin nin kapmatjok egipgumanj amin gat kisi do yan tențenagıt. ¹⁸ Nin but kalonjî ekwamań, nido Kristo obakon da nin kabi bamori kisi Wup kalonjî

da Daron tagi kineŋ dakon kosit yipmaŋ nimisak.

Paŋmuwukbi morap nin Piŋkop dakon yutni

¹⁹ Telagi Wup da kosit yaŋ yipmaŋ nimisak, do ji abisok binap amin miktimni mini da tilak dima ekwaŋ. Ji Piŋkop dakon miŋat aminyo gat kabi kalonji ekwaŋ. Ji Piŋkop dakon miŋat amin kabi ekwaŋ. ²⁰ Ji yut kinda yombem, Piŋkop da wítjigít. Uŋjun da yabekbi nin gat ae kombi amin gat baŋ yut uŋjun dakon gwak yaŋ magít. Ae yut kodigikon gwak teban tip kindanaŋ tidawit uŋjun Yesu Kristo. ²¹ Yut uŋjun dakon kidiari Kristokon gadawit do anek kişi morap tagisi gadaŋek ton. Piŋkop da yut uŋjun sigin wítjinqwan yut uŋjun Amín Tagi dakon telagi yut asak. ²² Jiyo kişi Kristokon gadaŋba Piŋkop da miŋat amini gat paŋmuwukban Piŋkop dakon yutni awit. Piŋkop Telagi Wupmon da uŋjun yutnon egisak.

3

Pol Amin Nwakŋwari Kabikón Gen Bin Tagisi yan teŋteŋosak dakon pi taŋ imisak

¹ Nak Pol dam tebanon yıldat, nido Amín Nwakŋwari Kabí ji paŋpulugok do anek Yesu Kristo dakon pi asat. ² Nak gen on kili nandawit yan nandisat, uŋjun yaŋ: Piŋkop da ji do anek nak do nandaŋ yawok namıŋek pi uŋjun aben do nak manjigít. ³ Piŋkop da yo agit dakon geni kalip pasili tagit, mani nagon paŋalon agit. Uŋjun dakon geni disok kili mandat. ⁴ Ae gen on manjini bisapmon

Kristo da pi uñun agit dakon gen pasili Piñkop da noligít uñun dakon mibili nandani. ⁵ Kalip bisap morapmi, Piñkop da gen pasili on nomansi díma yan teñteñagit. Mani abisok Wupmon da Piñkop da telagi yabekbini gat ae kombi amini garon yoyiñ teñteñosok. ⁶ Gen pasili uñun yan: Gen Bin Tagisikon da nin giptim kalonjí aňek Amin Nwakñwari Kabí gat Israel amín kabí gat kisi da Piñkop da yo nim do yagit uñun timitdamanj. Ae Piñkop da Yesu Kristo do aňek yan teban tok agit dakon bamí kísin da timitdamanj. ⁷ Piñkop da nak antagap aban Gen Bin Tagisi dakon oman amín dagagím. Nandanj yawok namíñek aňteban aban pi uñun aben dakon tapmímni namgut. ⁸ Nak Piñkop dakon miňat amín morapyo dakon piňbinisi egisat, mani nandanj yawok namíñek pi uñun namgut. Pi uñun Amin Nwakñwari Kabíkon Gen Bin Tagisi yan teñteñokenj. Gen Bin Tagisi uñun Kristo da nin do yo tagisi morap agit da asak, amín nin da arípmi dímasi kokwinígek manjinéñ uñun do yosok. ⁹ Piñkop da yo morap wasagit, mibiltok yo morap ak do nandagit dakon nandak nandakni si aňkisibigit. Yan aban kalip bisap morapmi nandak nandak uñun pasili tagit. Mani, abisok nandak nandakni uñun nomansi yan teñteñokenj do pi namgut. ¹⁰ Kalip si aňkisibigit, mani abisok pañmuwukbini aban noman taňakwan nandanj kokwin tagisi gat nandak nandakni gat aban teñteñosok. Aban aňelo tapmímí toñ gat ae Kwen Kokup dakon wup gat da Piñkop dakon nandak nandak nandaba pisosok. ¹¹ Kalip Piñkop

da iyi yo uñun ak do nandagit, abisok Yesu Kristo Amín Taginin da pi agiron uñudon kili agit. ¹² Nin Kristo nandañ gadañ iminék iyikon gadañek dima pasolneñ. Kristo uñun Piñkopmon kiñ altonen dakon kositnin, yañsi nandaneñ. ¹³ Yanđo, nak abisok yañ dayisat, nak ji panjulugok do aňek tepmi pasat uñun do butjik dima pani. Yo uñun noman tak uñun do kisik kisik ani. Nido, uñun da ji panjuluganban Piñkop gat tagisi egipdan.

Pol da Epesas amín tebaisi atni do bísit agit

¹⁴ Nak Dat da yo agit uñun do nandañek ñwakbeñ aň imisat. ¹⁵ Uñun da miňat amín kabí morap Kwen Kokup ae miktimon ekwañ uñun wasagit. ¹⁶ Nak ñwakbeñ aňek bísit yañ asat, Dat da yoni wagil tagisisi banj ji panjeban aňek Telagi Wupmon da tapmím damiňakwan tebaisi atni. ¹⁷ Anjakwan nandañ gadatji do aňek Kristo butjikon egipjak. Anjakwan amín do but dasi galak tañ yomyom anpagon gelji tebai yipba pigakwan atni. ¹⁸⁻¹⁹ Aňek ji Piñkop dakon miňat amín morap gat kisi tapmím paňek Kristo da amín do but dasi galak tañ yomisak uñun do pakyañsi nandaba pisosak. Uñun madep daman. Halogini uñun madepsi, ae dubagisisi kisak, ae kwensi wígisak, ae mibilisigwan pigisak. Asi, Kristo da amín do but dasi galak tañ yomisak, uñun da nandak nandak morap kisi yapmañdak, mani ji da tagi nandaba pisosak. Yo tagisi morap Piñkop iyikon tugañ ton, uñun jiyo kisikon tugañ toni.

20 Piñkop iyi dakon tapmim nin da buron pi asak, ae uñun tapmim da nin dakon nandak nandak yapmañ mudosok. Yo morap Piñkop da asak do bisit iyamañ, uñun tapmimni da arip dímasi. **21** Do dagok dagogí mini pañmuwukbi miñat amínyo Yesu Kristo da manon Piñkop dakon man ankisín kimotni. Don babikon da babikon yan gin tañ añañ kisak teban. Uñun asi.

Nin Kristo dakon giptimni ekwamañ do Piñkop dakon añpak añen

(Kilapmi 4–6)

4

Nin Kristo dakon giptimni ekwaman

1 Nak Pol dam tebanon egisat, nido Amín Tagí dakon pi asat. Piñkop yol kimotni do yan damgut, do butji pabo pisajakwan añpak iyi nandisak uñun añ kimotnidosi dayisat. **2** Ji pañmuwukbi diwari dakon piñbini egek añpak yaworisi añ yomni. Yokwi añdamni bisapmon butji yawori tarjakwa but dasi galak tañ yomiñek butjap tepmi díma nandaj yomni. **3** Telagi Wup da but kalon egipneñ dakon añpak nimiñakwan but yawot da nap da yan waban kabí kalonji ekwamañ. Ji uñun añpak abídok do tapmimji kísi uñun do paretni. **4** Nin kísi Wup kalonji gin abidagimañ, ae nin giptim kalonji. Piñkop da ji yo kalonji kinda dogin jomjom ani do yan damgut. **5** Amín Tagí uñun kalonji gin, ae nandan gadat uñun kalonji, ae telagi pakbi sogok uñun

kalonji gin. ⁶ Piñkop kalonji gin uñun nin morap kisi dakon Datnin. Uñun miñat amin morap dakon wukwini, ae miñat amin morap da binapmon pi asak, ae miñat amin morap da butgwan egisak.

⁷ Mani Kristo da but galak do yo madepsi nimgut uñudeñ gin Piñkop da nin morap kalonj kalonj do nandañ yawotni nimiñ nimiñ agit. ⁸ Mibili yanç do Piñkop dakon gen da yanç yosok:

“Uñun kwensi wígek amin morapmi iyí teban tanjek tímikgit uñun tímikban kisi wígiwit.

Wígek amin do but galak do yo yomgut.”

⁹ “Uñun kwensi wígiwit” yanç gen tím tosok, uñun da yanç nolisak, Kristo uñun kwen gin díma wígiwit. Uñun mibiltok miktím dakon díwari mibilisigwan kisi pígiwit. ¹⁰ Uñun amin mibiltok mibilikon pígiwit, uñun kwen yo kisi wígiwit. Uñun yo morap kila ani ak do anjek Kwen Kokup morap da kwensi wígiwit. ¹¹ Uñun da but galak do yo yanç banj yomgut: Amin díwari yabekbi pi ani do yomgut, ae amin díwari kombi amin pi yomgut, ae amin díwari aminon Gen Bin Tagisi yanç teñteñok ani do pi yomgut, ae amin díwari pasto pi yomgut, ae díwari yoyinjet pi yomgut. ¹² Yoban uñun da pañmuwukbi pañtagap aba Piñkop dakon pi anjakwa Kristo dakon giptim teban tanjek tagisi tosak. ¹³ Pi uñun sigin tanj anjan kiñakwan wígi nin morap kisi but kalonji egek nandañ gadat bamisi anjek Piñkop dakon Monji pakyanjsi nandañ imneñ. Yanç anjapno pañmuwukbi egip egipnин teban tanjakwan Kristo iyí dakon anjap tagisi, uñun dakon tilak abidoneñ.

14 Añek nin amín moniñ da arípmón sañbeñek díma egípneñ. Añek amín pañgalak añ amín, ae amín pañkewal, ae top dakon mibili pakyañ nandanç amín uñun dakon geni da ji dakon nandak nandak pañki pañabiñ pañabiñ díma ani. **15** Nin gen uñuden do mirak díma yopneñ. Añek amín do but dasi galak tañ yomyom añpak añek gen bami gin yoneñ. Yañ añek nin miñat aminyo tebaisi agek Kristokon tagok tagok aneñ. Kristo uñun pañmuwukbi dakon busuñi. **16** Uñun da busuñin yigakwan giptim dakon sañbek morapni uñudon sañbeñakwa giptim tebaisi tosok. Añakwan giptim diwat morap kalon kalon pini añakwa amín do but dasi galak tañ yomyom añpak añakwa giptim tebaisi tagosok.

Pañmuwukbi añpak kalugí banj ani

17 Do nak gen kínda dayik do nandisat. Amín Tagí da manon da gen tebaisi yañ yosot: Ji Amín Nwakijwari Kabí da añpak yokwi añ uñudeñ sañbeñek díma ani. Nandak nandakni wagilsi upbal tañ, **18** ae nandak nandakni uñun pilin tuk yombem. Butni uñun sopbi, do nandak nandakni uñun wagil miñisi, ae Piñkop dakon egíp egíp da wañga ekwañ. **19** Añpak añ uñun do mayagi díma nandanç. Yokwi ak do mibilisigwan pihek añ, ae añpak iñjani mibili mibili ak do burí pidon.

20-21 Ji Yesu Kristo dakon gen kili nandawit yañ nandisat. Ae gen bami Yesukon tosok yañ kili dayin dekgwit. Nak nandisat, ji Amín Nwakijwari

Kabi dakon anpak uñun díma ani do dayin dekgwit. ²² Jiyo kisi kalip but kalipmi dakon anpak banj awit. But kindap toptopmi da but kalipmi jonikban wagil yokwisi asak. Do ji anpak kalipmi uñun wiririk mudanek but nandak nandakji kubabik aba kalugisak. ²³ Nandak nandakji uñun si kalugisak. ²⁴ Ji miñat aminyo kalugi dagoni. Uñun Piñkop da iyí aban miñat aminyo kalugi daganek Piñkop iyí yombem aŋ. Piñkop uñun kilegisi ae telagisi.

²⁵ Do top anpak uñun yipni. Ji morap kisi pañmuwukbi diwarí do gen bami gin yoyini. Nido, nin morap kisi giptim kalonjí dakon diwatni.

²⁶ “Ji butjap nandaŋ kanj, kanj kímotni. Yokwi di abam.” Ji butjap sigin nandaŋ egakwa gíldat díma pigisak. ²⁷ Sunduk do yoma díma wítdal ímni. ²⁸ Kabo noknok kabó sañbeňek díma noni. Kísitji da pi bamisi aŋ kímagek yo morapmi tímigek wadak wadak amín pañpulugoni. ²⁹ Gen yokwi mibili mibili díma yoni. Amín alegi tagi pañteban ani dakon gen baŋgin yoni. Gen uñuden nandaŋ amín uñun dakon butni pañteban asak. ³⁰ Ji anpak yokwi aŋek Piñkop dakon Telagi Wupni bupmi díma ímni. Piñkop da Telagi Wup damgut uñun iyí dakon miñat aminyosi ekwaŋ dakon tilak. Ae bisap madepmon yokwikon banj tímigek pulugan depjak yaŋ uñun da nolisak. ³¹ Butjikon da

- 4:22:** Ro 8.13; Kol 3.9   **4:23:** Ro 12.2   **4:24:** WW 1.26; Kol 3.10   **4:25:** Sek 8.16; Kol 3.8-9   **4:26:** Kap 4.4; Jem 1.19-20
4:29: Kol 4.6   **4:30:** Ais 63.10; Ep 1.13-14; 1Tes 5.19   **4:31:**
 Kol 3.8

nandaba yokwi tok, ae butjapmon da gen pap yogok, ae butjap, ae but sigok, ae yanba yokwi tok, ae anpjak yokwi mibili mibili uñun wagılsı yopmañ mudoni. ³² Pañmuwukbi diwarı do anpjak tagisi aŋ yomiňek but dasi galak taŋ yomni. Piňkop da Kristo da manon diwarisi yopmañ damisak, yaŋ gin ji diwarini yopmañ yomni.

5

Ji teñteñikon egipni

¹ Piňkop da ji but dasi galak taŋ damisak. Anjakwan monji gwayonisi ekwaŋ, do anpjakiyi asak uñun baŋ ani. ² Kristo da but dasi galak taŋ nimiňek nin pañpulugok do anek iyı dakon egip egipni parekgit, yaŋ gin jiyo kisi amin do but dasi galak taŋ yomyom anpjak baŋ yolek ani. Egip egipni uñun paret kibaňi tagisi naŋ yaŋ Piňkop do parekgit.

³ Ji yumabi anpjak gat, ae anpjak iñjani morap dimasi ani, ae amin dakon yo do pindak galaktok dimasi ani. Piňkop dakon miňat aminyo nin, uñjuden anpjak dakon gen dimasi yoneŋ. ⁴ Gen iñjani dima yoni, ae nandaŋ kokwini tagi dima amin da gen yon uñjudeň dima yoni, ae jigilagon da gen yokwi dima yoni. Anpjak uñjuden nin da dimasi agagi. Piňkop ya yaŋ iyineŋ uñun da tagisi asak. ⁵ Yanſi nandani, yumabi anpjak aŋ amin gat, ae anpjak iñjani aŋ amin gat, ae pindak galaktok anpjak aŋ amin, uñjuden amin kabı Kristo gat Piňkop gat

da kila amal da kagagwan aripmi dima pigini. Pindak galaktok anpak ujun da kokup kidat gawak yomamanj yañ asak.

6 Amin da anpak yokwi ujun ani do nandañek top gen ujun dayikdañ. Mani geni dima nandani. Anpak uñuden dogin Piñkop da amin geni dima guramikgan ujun do butjap madepsi nandañ yomisak. **7** Do uñuden amin gat not dima anek egipni. **8** Nido kalip ji pilin tukgwan egipgwit, mani abisok Amin Tagi da tennejikon depgut, do ji tennejı dakon miñat aminyo da yañ agipni. **9** Tennejı da anpak tagisi mibili mibili morap gat, anpak kilegi gat, ae gen bami gat pañalon asak. **10** Amin Tagi da anpak si galak tosok ujun wisin pindat do pi ani. **11** Ji pilin tuk dakon anpak aŋ amin gat gadat gadat dima ani. Anpak uñuden da bami tagi dima ton. Ji da miñat aminyo anpak ujun yokwi yañ yolinba pindatni. **12** Anpak yokwi pasilikon da aŋ ujun mayagisi, ujun do dima yogogi. **13** Mani tennejı da anpak morap dakon mibili pañalon aban nomansi tennejan ton. **14** Ae tennejı da yo kinda aŋalon asak bisapmon, ujun yo kisi amin da tagi pindari asak. Yañ do anek gen on tosok:

“Dipmin pokdol amin gak pidoki.

Kimoron da pidanaki Kristo da tennejan gamjak.”

15 Ji pilik bamokji dakon kila tebaisi aŋ kimotni. Amin nandañ kokwini mini da aripmon dima agipni, amin nandañ kokwini tagisi da aripmon

---

5:6: Ro 1.18; Kol 2.4,8   **5:8:** Jn 12.36; Ep 2.13; Kol 1.13; 1Pi 2.9

5:13: Jn 3.20-21   **5:14:** Ais 26.19; Ro 13.11   **5:15:** Kol 4.5

agipni. ¹⁶ Abisok ji Piñkop dakon pi ani dakon bisap. Mani abisok bisap ekwamañ uñun bisap yokwi, do kañ kimotni. Bisap uñun isal dogin di mudanjan. ¹⁷ Nandañ kokwini tagi dima amin da arípmón dima agipni. Amin Tagi dakon galaktok uñun pakyansi nandani. ¹⁸ Wain morapmi nañek but upbal dima ani. Anjpak uñuden da ji pañupbal anj. Piñkop dakon Wupni yipba jikon tugosak. ¹⁹ Ae Piñkop dakon miñat aminyo diwarí gat gen yoni bisapmon, kap papiakon kap ton gat, ae Piñkop gawak imim dakon kap diwarí gat, ae Telagi Wup da kap butjikon pañalon asak, genji uñun gat kisi timigek yoni. Anjek Amin Tagi do gen kagasi ae butjiyo kisi da kap yan imni. ²⁰ Ae Amin Taginin Yesu Kristo da manon da bisapmi bisapmi yo morap do Piñkop Dat ya yan iyin kimotni.

Pol da miñat eyo kili abi do yagit

²¹ Ji Kristo do nandaba wukwan iminiek notji gawak yomiñ yomiñ anjek egipni. ²² Miñat, ji Amín Tagi do gawat gawat anjek nandaba wukwan imaj, yan gin esi do yan ginsi anjek egipni. ²³ Nido, Kristo da pañmuwukbi dakon busuni yikdak, uñun da tilak wili uñun miñatni dakon busuni egisak. Pañmuwukbi uñun Kristo dakon giptimi, ae Kristo da yokwikon ban timikgit. ²⁴ Pañmuwukbi uñun Kristo do gawat gawat anjek nandaba wukwan iminiek ekwañ, yan gin miñat ji yo morapmon esi do yan ginsi anjomni.

25 Kristo da pañmuwukbi do but dasi galak tañ yomijek pañpulugok do iyí dakon egip egipni parekgit, yan gin wili ji miñatji but dasi galak tañ yomij kimotni. **26** Pakbi gat ae geni gat ban Kristo da pañmuwukbini sugarban telagisi awit. **27** Pañmuwukbi sugarban iyí da dabilon wagil tagisisi asak do anek yan agit. Aban jímjimi míni ae garak bo ae yo uñuden míni anek telagi ae gulusuñni míni egipni yan do agit. **28** Wili ji disi dakon giptim do galak ton, yan gin miñatji but dasi galak tañ yomni. Amin kínda miñatni do but dasi galak tañ imisak, uñun amín da iyí do yan gin nandisak. **29** Nin nandamañ, amín kínda iyí dakon giptim tim do uwal dima añ imgut. Giptimni jap imijek kilani tagisi asak. Kristo da pañmuwukbi do yan gin asak, **30** nido nin Kristo dakon giptim dakon kandap ae kísit dabilyoni. **31** Piñkop dakon papia da yan yosok:

“Yan do anek amín kínda meni datyoni yopmañ degek miñatni gat gadañbal bamori da giptim kalonji gin asak.”

32 Gen pasili on dakon mibili uñun madepsi, mani nak uñun yan yosot, gen on Kristo gat pañmuwukbini gat do yosok. **33** Mani wili kalon kalon ji da disi do but dasi galak ton, yan gin miñatji do yan gin nandani. Ae miñat ji esi do nandaba wukwan yomni.

6

Pol da miñat monjíyo gat ae meñ datyo gat do

5:25: Kol 3.19; 1Pi 3.7   **5:26:** Tit 3.5   **5:27:** 2Ko 11.2; Kol

1.22   **5:31:** WW 2.24; Mt 19.5   **5:32:** PA 19.7

yagit

¹ Miňat monjiyo, ji menj datyosi dakon gen guramik kimotni. Nido ji Amin Tagikon kili gadawit, ae anpak uňun ji da ani do nandisak. ² Piňkop gen papiakon gen yan Tosok, “Gak menj datgo dakon piňbinisi egi kimagek geni guramikgi.” Gen teban yan teban tokni ton kabikon da on da mibiltok asak. ³ Yan teban tok gen yan Tosok:

“Gak yan abi kaň, pi morap akdisal uňun abi bamı tagisi tokdaň.

Ae on miktimon bisap dubak egipdisal.”

⁴ Dat, ji miňat monjiyosi dakon burı dıma sugoni. Miňat monjiyosi paňmılıp anek Amin Tagı dakon gen yoyinjetni.

Polda oman monji gat mibiltok amin gat do yagit

⁵ Oman monji, ji mibiltok aminji do pasalek piňbini egek geni guramitni. Kristo dakon gen but dasi nandanek guramikgan, uňun da tilak geni guramitni. ⁶ Uňun da amin tagisi yan dandani yan do kapmatjok egipni bisapmon pi tagisi di abam. Dıma. Nin Kristo iyı dakon oman monji gin ekwamanj yan nandanek butjikon da Piňkop dakon galaktok yol do but galaksi nandani. ⁷ Ji but dasi nandanek pi ani. Ji amin dakon pi ani bisapmon nin Amin Tagı dakon pi banj aman yanon da nandanek ani. ⁸ Nandani, oman monji bo oman monji dıma mani amin kında pi tagisi asak kaň, Amin Tagı da yumanj nogi tagisi imdisak.

6:1: Kol 3.20   **6:2:** GT 5.16   **6:4:** Kap 78.4; YT 22.6; Kol 3.21

6:5: Kol 3.22-23; Tit 2.9-10; 1Pi 2.18   **6:8:** 2Ko 5.10; Kol 3.24-25

9 Ae mibiltok amin jiyo kisi oman monjisi do anpak tagisi aŋ yomni. Pasol pasol yomyom anpak uŋun yipni. Amín Tagi Kwen Kokup egisak uŋun ji ae uŋunyo kisi dakon Amín Tagi. Uŋun da miŋat amin morapyo kisi dakon anpak tilak kalonjikon gin kokwinikdak.

Paŋmuwukbi uŋun emat amín yombem

10 Nak geno wasip ak do yan yosot. Ji Amín Tagikon gadawit, do tapmim madep morapni do nandaŋek tebaisi atni. **11** Piŋkop da emat dakon yo kabí nimisak uŋun pani. Panek tebaisi agek Sunduk dakon paŋkewal mibili mibili uŋun tagi pabiŋ yopni.

12 Pakyaŋsi nandani, nin amín gat emat díma wamaŋgamaŋ. Nin wup yokwisi tapmimi toŋ gat, ae koŋ miktim kila aŋ gat, ae yo tapmimi toŋ mibili mibili on pilin tuk tosok bisapmon miktim kila aŋ, ae koŋ kwen ekwaŋ gat emat aman. **13** Do ji Piŋkop da emat dakon yo damisak uŋun kisi morap timigek bisap yokwikon emaron tebai tagi atni. Ae emat dagosak bisapmon ji tebai sigin atni.

14 Ji tebai atni. Aŋek gen bamí naŋ bobaŋ napmi do wamni. Aŋek anpak kilegi baŋ pibit kutnok yan pani. **15** Ae Piŋkop da but yawot nimisak uŋun dakon Gen Bin Tagisi yan teŋteŋoni. Uŋunaŋ kandap gwil yan pani. **16** Ji emat dakon yo morap uŋun timigek, nandaŋ gadatyo kisi abidaŋba uŋun da pasikji asak. Aŋek Yokwi Ami uŋun dakon dikdik morapni mileŋ asipmi toŋ ji yamaŋ damisak uŋun

---

6:9: Ro 2.11; Kol 4.1   **6:11:** Ro 13.12; 2Ko 10.4   **6:12:** 1Pi

5.8-9   **6:14:** Ais 11.5; 59.17; 1Tes 5.8   **6:15:** Ro 10.15

tagi pabiñ yopni. ¹⁷ Piñkop da yokwikon banj kili timikgit yan nandani. Uñun nandak nandak da busuñ kutnokji asak. Yan aŋek Telagi Wup dakon emat agak siba abidoni, uñun Piñkop dakon gen. ¹⁸ Telagi Wup da tapmimon bisapmi bisapmi bisit aŋ kimotni. Bisit mibili mibili ak do pi tebaisi aŋek Piñkop da ji paŋpulugosak do bisit iyini. Kila tebai aŋek uñun anŋpak díma yipmaŋ detni. Bisapmi bisapmi Piñkop dakon miŋat amín morapyoni do bisit ani.

¹⁹ Ae Piñkop bisit iyinba nakyo kisi anŋpulugosak. Anjakwan geni nak da gen kagakon yipmaŋakwan pasol pasol abiñ yipmaŋek Gen Bin Tagisi dakon gen pasili yan tenṭenjoken. ²⁰ Piñkop da iyí Gen Bin Tagisi on yan tenṭenjoken do yabekban kigim. Ae uñun dogin aŋek nak dam tebanon yigek nap tebanban nak anteban awit. Nak Gen Bin Tagisi yokeŋ dakon pi tosok, do Piñkop bisit iyinba nak anteban aban pasol pasol abiñ yipmaŋek miŋat aminyokon madepsi yan tenṭenjoken. Piñkop da yaŋsi aben do nandisak.

Piñkop da paŋpulugosak do Pol da bisit agit

²¹ Tikikus da pi niaŋ agim ae niaŋ egisat dakon but piso gen dayisak. Tikikus uñun notninsi, ae Amín Tagi dakon oman amini tagisi kinda. ²² Uñun yabekgo jikon obiŋakwan nin niaŋ ekwamaŋ uñun dakon geni dayisak, ae butji paŋteban asak, mibili yan do yabekdat.

²³ Piñkop Dat gat ae Amín Tagi Yesu Kristo gat da paŋmuwukbi morap ji dakon butji paŋyawot aban

6:17: Ibr 4.12

6:18: Lk 18.1; Kol 4.2; 1Tes 5.17

6:19: Kol

4.3-4; 2Tes 3.1

6:20: 2Ko 5.20; Plm 9

6:21: Ya 20.4; Kol 4.7-8;
2Ti 4.12

yawori tosak. Anejek uñun da pañtagap aban nandan̄ gadat tebai anejek amīn do but dasi galak tañ yomni. ²⁴ Piñkop da miñat amīn morapyo Amīn Tagi Yesu Kristo but dasi galak tañ imiñ kímagek dima yípmañ dekgañ uñun do nandan̄ yawotni yomjak.

**PINKOP GEN
The New Testament and Psalms in the Yopno Language
of Papua New Guinea
Nupela Testamen na Buk Song long tokples Yopno long
Niugini**

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Yopno

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-01-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 9 Oct 2020

b683ce50-d820-5bfc-8471-d8ee080be106